



ఓం నమో భగవతే శ్రీ రమణాయ

# రమణ భాస్కర్



వ్యవస్థాపక సంపాదకులు : **బి.వి.ఎల్.ఎన్.రాజు**

సంపుటి : 16

సంచిక : 02

అక్టోబర్ 2010

## రమణ భాస్కర్

ఆధ్యాత్మిక మాస పత్రిక

పేజీలు : 20

గౌరవ సంపాదకులు

శ్రీమతి **P.H.V.**

సత్యవతి (ప్రాము)

చందా

సంవత్సర చందా: రు॥ 150/-

షిడి ప్రతి : రు॥ 15/-

బిరుదానామా

## రమణ భాస్కర్

శ్రీ రమణ క్షేత్రం,

జిన్నూరు - 534 265

పూర్వో జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్

పబ్లిషర్

సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి

శ్రీ రమణ క్షేత్రం

జిన్నూరు ~ 534 265

☎ 08814 - 224747

☎ 9247104551

ఈ

సంచికలో....

జిన్నూరు..... 01-09-2010

హైదరాబాద్.. 23-09-2010

ప్రింటర్

శ్రీ భవాని ఆఫ్ సెట్ ప్రింటర్స్

(దుడే శ్రీను) ఎస్.వి.ఆర్. కాంప్లెక్స్

హైదరాబాద్. ☎ 9848716747

(సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, 1-9-2010, జిన్నూరు)

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

ఈరోజు కృష్ణాష్టమి. దీనిని కొంతమంది జన్మాష్టమి అని, కొంతమంది గోకులాష్టమి అని, కొంతమంది మధురాష్టమి అని అంటారు. ఉత్తరప్రదేశ్ లో కొన్ని ప్రాంతాలలో రాధాష్టమి కూడా బాగా చేస్తారు. రాధ గురించి మీరు బాగా తెలుసుకోవాలి అంటే బ్రహ్మవైవర్తపురాణము చదవాలి. రాధాకృష్ణుల ఆవ్యాయత గురించి అందులో మీకు తెలుస్తుంది. రామావతారం, నరసింహస్వామి అవతారం, కృష్ణావతారం ఈ అవతారాలన్నీ మహావిష్ణువే ధరించాడు అని వైష్ణవులు చెబుతారు. శ్రీకృష్ణచైతన్య స్థాపించిన హరేకృష్ణ వారు మాత్రం ఈ అవతారాలన్నీ కృష్ణుడే ధరించాడు, కృష్ణుడే సుప్రీమ్ అని చెబుతారు. వైష్ణవులు వైకుంఠానికి వెళ్ళాలని, శివభక్తులు కైలాసానికి వెళ్ళాలని అనుకొంటారు. ఈ లోకాలు ఉన్నమాట నిజమే కాని ఇవన్నీ పారమార్థిక సత్యాలు కాదు. ఈ శరీరం ఎంత నిజమో, ఈ ప్రపంచం ఎంత నిజమో ఈ లోకాలు కూడా అంతే నిజం. ఈ లోకాలు వ్యవహారిక సత్యాలు మాత్రమే. పారమార్థిక సత్యం మన హృదయంలోనే ఉంది.

మన హృదయంలోనే బ్రహ్మపదార్థం ఉంది. బ్రహ్మం అంటే చాలా పెద్దది కదా, అంత బ్రహ్మం ఇంత చిన్న హృదయంలో ఎలా ఉంటుంది అని కొంతమంది అంటారు. బ్రహ్మం అంతటా వ్యాపించి ఉంది. అంతటా వ్యాపించి ఉన్న వస్తువు హృదయంలో కూడా ఉంటుంది కదా. బ్రహ్మం అంతటా వ్యాపించి ఉంది. ఈ జీవకోటికి, పంచభూతాలకు ఆధారంగా కూడా ఉంది. అందుచేత బ్రహ్మాక్షాణం పొందాలి అని మనవారు చెబుతూ ఉంటారు. బ్రహ్మం అంతటా ఎలా వ్యాపించి ఉందో అలాగ బ్రహ్మాక్షాణం

Visit us @ [www.srinannagaru.com](http://www.srinannagaru.com)

పొందినవాడు అంతటా వ్యాపించి ఉంటాడు. వాడు సుఖస్వరూపాన్ని, ఆనందస్వరూపాన్ని, శాంతిస్వరూపాన్ని పొందుతాడు. వాడికి ఫలకాంక్ష ఏమీ ఉండదు, అసలు వాడికి దేహంతో పనిలేదు. కృష్ణం వందే జగద్గురుమ్. ఈ పేరు కృష్ణుడికి, ఆదిశంకరాచార్యులవారికి మాత్రమే ఉంది. ఎవడైతే బ్రహ్మజ్ఞానం అనుభవంలో పెట్టుకొని, బ్రహ్మవిద్యను ఇతరులకు బోధిస్తూ, బ్రహ్మపదార్థాన్ని వారికి అనుభవంలోనికి తీసుకొని రాగలడో వాడే బ్రహ్మవిద్యాభాస్కరుడు, వాడే జగద్గురువు. అన్నింటికంటే సత్యం గొప్పది అని చాలామంది చెబుతారు. కాని కృష్ణుడు దృష్టిలో సత్యం కంటే ధర్మం గొప్పది. భారతయుద్ధంలో ధర్మరాజుచేత అబద్ధం చెప్పించాడు. అంటే కృష్ణుడు అసత్యవాది అని అనుకోకూడదు. ధర్మసంస్థాపనకోసం అవసరమైతే ఒక అబద్ధం చెప్పించేవాడు. అక్కడ ధర్మమే ముఖ్యం. ధర్మాన్ని స్థాపించటం కోసం వచ్చిన అవతారం కాబట్టి సత్యానికంటే ధర్మానికి ఎక్కువ విలువ ఇచ్చాడు.

కృష్ణుడు చూపించిన లీలలు ఇంక ఏ అవతారంలోను కనబడవు. ఆయన గోకులం వచ్చాక అనేక లీలలు చూపించాడు, ఆయనది ప్రేమావతారం. మనం సర్వసాధారణంగా మనిషి యొక్క బాహ్యజీవితం చూస్తాము కాని లోపలజీవితం చూచే అలవాటు మనకు లేదు. లోపల వాడి హృదయం ఎటువంటిది, లోపల ఉన్న సౌందర్యం ఎటువంటిది అని చూసే శక్తి మనకు లేదు. మనకు దేహబుద్ధి ఉంది కాబట్టి ఈ దేహమే నిజం, ఇంక ఏదీ నిజం కాదు అనుకొంటాము. ఎందుచేతనంటే మనది సంస్కరింపబడిన మనస్సుకాదు, సంస్కరింపబడిన బుద్ధికాదు. మనం మంచిని చెడ్డ అనుకొంటాము, చెడ్డను మంచి అనుకొంటాము. అది మన బుద్ధిలో ఉన్న దోషం. ఆ దోషాన్ని పోగొట్టుకోవటానికి భగవంతుడు చెప్పిన మాటలను శ్రవణం చేయటం, అధ్యయనం చేయటం, సత్పురుషులతో సహవాసం అవసరం. కొంతమంది ఉదయం చాలా శ్రద్ధగా పూజ చేస్తారు, అది కూడా సాధనే. మనలను మనం బాగుచేసుకోవటానికి పూజ, జపం, ధ్యానం ఇవన్నీ పెద్దలు ఏర్పాటుచేసారు. పూజ అనేది ఎవరో ఇతరులు చూసి సంతోషించటానికి కాదు, మీరు బాగుపడటానికి అది ఏర్పాటు చేసారు. కృష్ణుడు ప్రేమస్వరూపుడు, దయాస్వరూపుడు. పూతన అనే రాక్షసి కృష్ణుడిని చంపటానికి యశోద ఇంటికి వచ్చింది. ఆవిడ స్థనం అంతా విషంపూసుకొని, ఆ విషంపాలు కృష్ణుడిచేత తాగించింది. వీడు బాగానే తాగుతున్నాడు ఇంక చనిపోతాడు అని పూతన అనుకొంది, కాని ఆయన ముందుపాలు తాగేసాడు తరువాత ఆవిడ రక్తం అంతా తోడేసాడు అప్పుడు పూతన చనిపోయింది. పూతన చనిపోయిన తరువాత ఆవిడను జననమరణచక్రంలో నుండి తప్పించి మోక్షం ప్రసాదించాడు. ఎందుచేతనంటే అది ఆవిడకు పుట్టినబుద్ధికాదు. కంసుడు ప్రోక్షణిస్తే అలా చేసింది. కృష్ణుడు పూతనని చంపేసాడు అని లోకం అనుకొంటుంది

కాని పూతన చనిపోయిన తరువాత ఆ జీవుడు తిరిగి ప్రకృతిలోనికి రాకుండా మోక్షాన్ని ప్రసాదించాడు, వాడు భగవంతుడు. భగవంతుడు ఆయన చేతులతో ఎవరినైనా చంపాడు అనుకోండి ఆయన చంపేసాడు అని మనం అనుకొంటాము కాని ఏదో సమాజంకోసం వారిని చంపి వారికి మోక్షాన్ని ఇస్తాడు. అంతేగాని అక్కడ వ్యక్తిగతమైన వైరాలు ఏమీ కాదు.

కృష్ణుడు గోకులం నుండి బృందావనం వచ్చాడు. బృందావనంలో అనేక లీలలు జరిగినాయి. బృందావనంలో కృష్ణుడు ఎక్కడ నివసించాడు, ఎక్కడ తిరిగాడు, ఆయన చేసిన రాసలీలలు వీటి అన్నింటి గురించి వివరాలు తెలియపల్లినవాడు శ్రీకృష్ణచైతన్య. కృష్ణుడు బృందావనంలో ఉండగా ఒకసారి బ్రహ్మదేవుడు ఏమి చేసాడు అంటే గోపబాలురను, వారి ఆవులను మాయం చేసేసాడు. గోపబాలురను, ఆవులను విడిచిపెట్టమని కృష్ణుడు బ్రహ్మదేవుడిని అడగలేదు. మొత్తం గోపబాలురు ఎంతమంది ఉన్నారో, ఆవులు ఎన్ని ఉన్నాయో ఆ రూపాలు అన్నీ ఆయనే ధరించేసాడు. వాడు కృష్ణుడు. మామూలుగా అందరూ ఎవరి ఇంటికి వారు వెళ్ళిపోయారు, ఆవులు కూడా ఇంటికి వెళ్ళిపోయినాయి. వారు మన పిల్లలే, అవి మన ఆవులే అని ఇంట్లోవారు అనుకొంటున్నారు ఎందుచేతనంటే ఏమీ తేడాలేదు. అలాగ మూడు, నాలుగు రోజులు చూసాడు చివరకు బ్రహ్మదేవుడికే సిగ్గేసి గోపబాలురను, ఆవులను వదిలేసాడు. కృష్ణుడు ఏడవ సంవత్సరంలో కాళీయసర్పం నెత్తిమీద డాన్స్ చేసి, ఆ సర్పాన్ని అణిచివేసాడు. మనం నిరంతరం కృష్ణ నామాన్ని స్మరించుకోవటం వలన, ఆయన రూపాన్ని ధ్యానించటం వలన ఆయన కాళీయసర్పాన్ని ఎలా అణిచివేసాడో అలాగ మన అహంకారాన్ని, మమకారాన్ని అణిచివేస్తాడు అని కృష్ణభక్తులు అంటారు. ఒకసారి గోపబాలురు అడవిలో ఆవులను మేపుతూ ఉంటే బ్రహ్మదేవుడు అడవి అంతా అగ్నిపుట్టించాడు. నిప్పను చూసి గోపబాలురు, ఆవులు అన్నీ పారిపోతున్నాయి. కృష్ణుడు ఏమి చేసాడు అంటే ఆ నిప్పను దగ్గరకు రానిచ్చి నిప్పనంతా మింగేసాడు. వాడు దేవుడు. ఇటువంటి అనేక మహిమలు ఆయన చేసాడు.

రాధాకృష్ణ లీలలు కూడా బృందావనంలో కనిపిస్తాయి. రాధాకృష్ణల ప్రేమకు దేహాలతో సంబంధం లేదు. సర్వసాధారణంగా దేహ సంబంధం, కుటుంబ సంబంధం, స్నేహాలు ఇటువంటి అనుబంధాలు లేకుండా ఒక మనిషిని మీరు ప్రేమించలేరు. భార్యాభర్తల ప్రేమకు ఎక్కువ కారణం దేహసంబంధమే. రాధాకృష్ణల ప్రేమ అటువంటిది కాదు. దేహ సంబంధం లేకుండా రాధ తన మనస్సును నూటికి నూరుపాళ్ళు కృష్ణుడికి అర్పించింది. రాధ ఒక మాట మాట్లాడినా, ఒక పని చేసినా ఏమి చేసినా అది కృష్ణుడికోసమే, భౌతికమైన వాంఛలు ఏమీ లేకుండా, వాడు ఆత్మజ్ఞానం ప్రసాదిస్తాడు ఇటువంటి వాంఛలు ఏమీ లేకుండా కేవలం ప్రేమ ప్రేమకోసమే

రాధ కృష్ణుడిని ఆరాధించింది కాబట్టి మనకు రాధే ఆదర్శం. రాధ కృష్ణుడిని ఎలా ఆరాధించిందో అలాగ మనం కూడా కృష్ణుడిని ఆరాధిస్తే ఈ జన్మలోనే మనం తరిస్తాము. అది భౌతికమైన ప్రేమకాదు, దివ్యప్రేమ. ప్రేమే రాధ రూపంలో పుట్టింది. కృష్ణుడి దగ్గర ఏమీ ఆశించకుండా కేవలం ప్రేమ ప్రేమ కోసమే ప్రేమించిన వ్యక్తి రాధ. రాధను ఆదర్శంగా పెట్టుకొని అలాగ మనం వాసుదేవస్వామిని ప్రేమించగలిగితే ఇంక మనకు పునర్జన్మ లేదు. జాబ్బెర్నార్డ్‌షా నాటకాలు వ్రాసాడు. ఆయన శాఖాహారమే తింటాడు. మీరు మాంసాలు, చేపలు ఎందుకు తినరు అని అడిగితే నా పొట్ట స్త్రీశానం కాదు, చనిపోయినవాటిని స్త్రీశానంలో పడేస్తారు. వాటిని నేను తింటే నా పొట్ట స్త్రీశానంతో సమానము. నాది పొట్టేకాని అది స్త్రీశానం కాదు అందుచేత స్త్రీశానంలో వేసే వస్తువులను నా పొట్టలో ఎందుకు వేసుకొంటాను అన్నాడు. ఆయన మేన్ అండ్ సూపర్ మేన్ డ్రామా వ్రాసాడు. ఆయన సూపర్ మేన్ గురించి ఏమన్నాడు అంటే ఎవడైతే తన మాటద్వారాకాని, చేతద్వారాకాని, మనస్సుద్వారాగాని తోటి మానవులను హింసపెట్టడో, ఎవడిలోనుండి అయితే ప్రేమ ప్రవహిస్తూ ఉంటుందో వాడు సూపర్ మేన్ అని చెప్పాడు. నీ ఆరోగ్యం డాక్టర్లచేతిలో ఉంది అనుకొంటున్నావు కాదు నీ వివేకం చేతిలో ఉంది. ఏది తినవచ్చు, ఏది తినకూడదు అనేది నువ్వు జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. బ్రాహ్మీస్థితి అంటే అది చనిపోయిన తరువాత పొందేది కాదు. ఇప్పుడే మనం పొందవచ్చు. రామకృష్ణ పరమహంస దగ్గర 16 మంది పిల్లలు ఉండేవారు. వారికి ఆయనతో పూర్వజన్మ సంబంధం ఉంది. వారు బయట ఏదో చదువుకొనేవారు ఆయన మాత్రం ఈ 16 మందిని వారు ఏమీ చేస్తున్నారో అబ్బర్దుచేసుకొనేవారు. అది హ్యూమన్ లవ్ కాదు, డివైన్ లవ్. మీరు ఎక్కడ ఉన్నారు, తొందరగా దగ్గరకు వచ్చేయండి అని కేకలు పెట్టేవారు. రామకృష్ణుడు అలా అంటూ ఉంటే అక్కడ ఉన్నవారికి అది అర్థంకాక ఆయనను మేడ్ మేన్ అనుకునేవారు. ఆ 16 మంది దగ్గరనుండి ఆయన ఏమీ ఆశించలేదు, అక్కడ లస్ట్ ఏమీ లేదు, అది పూర్తి లవ్.

రమణమహర్షిగారు అరుణాచలం వచ్చి కొత్తగా పొందింది ఏమీ లేదు. ఆయన పొందవలసింది ఏదో మధురైలోనే పొందారు. ఆయన అరుణాచలం ఎందుకు వచ్చారు అంటే అది ఆ దేహ ప్రారబ్ధం, అరుణాచలానికి ఆయనకు ఉన్న జన్మాంతర అనుబంధం. ఆయన 1896వ సంవత్సరం సెప్టెంబరు 1వ తేదీన సూర్యుడు ఉదయించే కాలంలో అరుణాచలం రైల్వేస్టేషన్ లో దిగారు. రైల్వేస్టేషన్ లో దిగిన తరువాత డైరెక్టుగా అరుణాచలేశ్వరుడి గుడిలోనికి వెళ్ళారు. ఓ తండ్రి నువ్వు రమ్మంటే నేను వచ్చాను, నా అంతట నేను ఇక్కడకు రాలేదు. దీనిని ఎలా ఉపయోగించుకోవాలి అలాగ ఉపయోగించుకో అని తనను తాను అర్థించుకొన్నారు, అంటే అరుణాచలేశ్వరుడికి శరణాగతి చేసారు. గుడిలో నుండి బయటకు వచ్చిన తరువాత

ఆయన అక్కడ 54 సంవత్సరాలు గడిపినా మరల గుడిలోనికి ఎప్పడూ వెళ్ళలేదు. యాత్రలు చేయటంవలన, గుడిలోనికి వెళ్ళటంవలన, యజ్ఞాల వలన, యాగాల వలన మొత్తం ఈ కర్మలు అన్నీ చేయటం వలన ఏ ఫలితం వస్తుందో దానిని అంతుకు ముందే పొందేశాడు. అంటే ఆ స్థాయిలో ఆయనకు వీటితో పనిలేదు. అంతేగాని ఆయన గుడిలోనికి వెళ్ళలేదని మనం వెళ్ళటం మానకూడదు. అక్కడ నీవు, నేను అనే బేధభావం లేదు, అది అద్వైతానుభవం.

కొంతమంది ఏదో పనిచేస్తారు. అస్తమాను దాని ఫలితం కోసం ఆలోచిస్తారు. అటువంటి వారికి ఆత్మజ్ఞానం రాదు, వారు బ్రాహ్మీస్థితిని పొందలేరు. వచ్చేది వస్తుంది, రానిది రాదు. మనందరిలో బలహీనత ఏమిటి అంటే కోరిక ఉంటే ఎక్కువ వస్తుంది, మనం కోరుకోకపోతే రాదేమో అనుకొంటాము. వచ్చేది ఏదో అది నీ కోరికతో సంబంధం లేకుండా వస్తుంది. కోరుకోకపోతే రాదేమో అని అస్తమాను ఏదో ఒకటి కోరుకొంటూ ఉంటాము దాని వలన మనస్సులో కల్మషం పెరిగిపోతుంది. ఎక్కడైతే స్వార్థం ఉందో ఆ మనిషి పాపం చేయకుండా ఉండలేడు. కర్మఫలం పట్ల ఆసక్తి ఉన్నవాడికి, మమత ఉన్నవాడికి, వ్యక్తిభావన ఉన్నవాడికి ఆత్మజ్ఞానం కలుగదు. మన యోగ్యతను బట్టి, అర్హతను బట్టి మనకు వచ్చేది వస్తుంది. కోరికను బట్టి వచ్చేస్తుంది అనుకోవటం వెట్టితనం, మూర్ఖత్వం కూడా. రాధ ఎప్పడూ గుర్తింపులకోసం పని చేయలేదు. మనం ఒకమాట మాట్లాడాము దీనివలన భగవంతుడు ఇష్టపడతాడా లేదా, మనం ఒక పనిచేసాము దీనివలన భగవంతుడు ఇష్టపడతాడా లేదా అని చూసుకొంటూ భగవంతుడు ఇష్టపడే పనులు, ఆయన ఇష్టపడే మాటలు, ఆయన ఇష్టపడే ఆలోచనలు వచ్చేలా చూసుకొనేది రాధ. ఆమెకు లోకం గొడవ ఏమీ లేదు. అలా ఉన్నవారికి వారు అడగకుండానే బ్రాహ్మీస్థితి వస్తుంది. బెర్నార్డ్ షా ఏమన్నాడు అంటే మన ఇంటి దగ్గర ఉన్న తల్లితండ్రులు దేహానికి సంబంధించినవారు. వారు ఆవకాయపట్టుకొంటే తీసుకొని వెళ్ళమని మనకు ఇస్తారు, పది రూపాయలు ఇస్తారు లేకపోతే రెండు ఎకరాల భూమి ఇస్తారు. వారు అంతవరకే పనికొస్తారు. నా వివేకమే నా నిజమైన తండ్రి, నా వైరాగ్యమే నా నిజమైన తల్లి అని చెప్పాడు. వివేకం ఏమి చేస్తుంది అంటే ఇది పనికి వస్తుంది, ఇది పనికిరాదు అని విభజన చేస్తుంది. వైరాగ్యం ఏమి చేస్తుంది అంటే పనికిరాని చోటుకు మనలను వెళ్ళనివ్వదు, అందుచేత వారే నా నిజమైన తల్లితండ్రులు, వారు ఉంటే మనకు జ్ఞానం వచ్చేస్తుంది.

మీరు ఏ మార్గంలో ప్రయాణం చేసినా బ్రాహ్మీస్థితిని పొందాలి. ఋషులు వారు ఏ పద్ధతిలో బ్రాహ్మీస్థితిని పొందారో ఆ పద్ధతినే టీచ్ చేసారు. భగవద్గీత అలా కాదు, అన్ని మార్గాలను సమన్వయం చేసి భగవంతుడు చెప్పాడు. ఏ మార్గంలో అయినా మీరు

సిస్టియర్గా, డెడికేటెడ్గా ప్రయాణం చేస్తే నన్నే పొందుతారు అని పరమాత్మ గీతలో చెప్పాడు. మళయాళస్వాములవారు ఏమనిచెప్పారు అంటే మీరు భగవద్గీత చదవండి, భగవద్గీత చదవండి అని చెప్పినా మీరు చదవరు. నుదిటిమీద గీత బాగా ఉన్నవాడికి మాత్రమే గీత చేతికి దొరుకుతుంది. మీరు పూర్వజన్మలో ఏవైనా పుణ్యకర్మలు చేసి ఉంటే భగవద్గీత చదవాలి అనిపిస్తుంది కాని లేకపోతే చదవాలనే బుద్ధికూడా మీకు కలుగదు అని చెప్పారు. ఆనందం అంటే బ్రహ్మానందమే. బ్రాహ్మీస్థితి పొందటం వలన వచ్చే ఆనందం మాత్రమే పెర్మనెంట్గా ఉంటుంది. మిగతా భౌతికమైన సుఖాలు మీకు ఎప్పుడు వచ్చినా అవి తాత్కాలికం మాత్రమే కాని ఏదీ శాశ్వతంకాదు. అందుచేత మీరు ఇంటి దగ్గరకాని, సమాజంలోకాని మీ డ్యూటీ ఏదో మీరు చేసుకొని నిరంతరం రాధ కృష్ణుడి మీద మనస్సు ఎలా నిలబెట్టిందో అలాగ మీరు మనస్సును భగవంతుడి మీద నిలబెట్టి ఉంచితే మీకు బ్రాహ్మీస్థితి కలుగుతుంది. భగవద్గీత ఇప్పుడు మనకు అర్థంకాదు. కోరిక ఎలా ఉంటుందో తెలియని మనస్సును సంపాదించి అప్పుడు చదివితే గీత మనకు అర్థమవుతుంది. ఈ పండితులకా గీత అర్థమయ్యేది అనేవారు రామకృష్ణుడు. వారు శబ్దాన్ని విడదీసి అర్థం బాగాచెప్పారు, మాకు తెలిసిపోయింది అనుకొంటారు, అటువంటివారికా గీత అర్థమయ్యేది. నిర్మలమైన మనస్సును, నిష్కల్మషమైన మనస్సును పొంది అప్పుడు గీత చదివితే అది నీ గుండెకు పడుతుంది అనేవారు.

రవీంద్రనాథ్‌రాగూర్ తండ్రి దేవేంద్రనాథ్‌రాగూర్. ఒకసారి రామకృష్ణుడిని రాగూర్ ఇంటికి తీసుకొని వెళ్ళారు. దేవేంద్రనాథ్‌రాగూర్ వేదాలు, ఉపనిషత్తులు బాగా చదువుకున్నారు. ఎవరు ఏది మాట్లాడినా వేదములోనిది కోడ్‌చేసి చెప్పతూ ఉండేవారు. రామకృష్ణుడు బయటకు వచ్చిన తరువాత దేవేంద్రనాథ్‌రాగూర్ గొప్ప పండితుడు అని ఆయనతో ఉన్నవారు అన్నారు. రామకృష్ణుడు ఏమన్నారు అంటే ఆయన పండితుడు అయిన మాట నిజమే ఎంతోకొంత యోగాభ్యాసం చేస్తున్న మాట నిజమే కాని ఈ లోకాన్ని ఎంజాయ్ చెయ్యాలి, భోగాలను అనుభవించాలి అనేటువంటి మనస్సు ఆయనకు పోలేదు. ఆ భోగ ప్రవృత్తి నిశ్శేషంగా కలిగితేనే కాని బ్రాహ్మీస్థితిని పొందలేరు. బ్రహ్మానుభవం లేకుండా వారు బాహ్యంగా మంచి పనులు చేసినా వారికి సమాజంలో కీర్తి రావచ్చు కాని లోపల సున్న. నువ్వు బాహ్యజీవితం చూస్తే ఎలాగ, లోపల ఎలాగ ఉందో చూడాలి కదా. మెరిసేదంతా బంగారము కాదు కదా అది రామకృష్ణుడు చెప్పేది. మనిషికి కర్మత్వం వల్ల దుఃఖం వస్తోంది. నేను మీకు కర్మత్వం కల్పించలేదు ఇదంతా మాయ చేస్తోంది వీటిని వోవర్‌కమ్ చేసే వరకూ నన్ను పొందలేవు అని పరమాత్మ చెప్పాడు. మనం మనస్సుతోటి నిరంతరము ఏది చింతిస్తే ఏ రోజుకైనా అది అయి తీరుతాము. రాధ కృష్ణుడిని స్మరించి స్మరించి ఆయనను పొందింది.

నిరంతరం మీరు డబ్బు గురించి ఆలోచిస్తున్నారు అనుకోండి ఎప్పటికైనా మీరు ధనవంతులు అవ్వవచ్చు లేకపోతే సమాజంలో గౌరవం కోసం మీరు పనులు చేస్తున్నారు అనుకోండి మీకు గౌరవం రావచ్చు ఇవన్నీ మూడు రోజుల ముచ్చటే. అందుచేత మీరు ఇంటి దగ్గర ఉన్నా ఎక్కడ కూర్చున్నా శరీరం గొడవ వదిలేయండి. మనస్సుతో ఏది చింతిస్తున్నారో పరిశీలన చేసుకోండి. ఎందుచేతనంటే మీరు నిరంతరము ఏదైతే చింతిస్తున్నారో అదే అవుతారు.

రాణి రాచమణి అల్లుడి పేరు మధురబాబు. రాణి రాచమణి చనిపోయాక సంస్థానం మీద అల్లుడు పెత్తనం చేసేవాడు. వాడు రామకృష్ణుడు గురించి ఒకమాట చెప్పాడు. నాకు ఉన్న ఆస్తి అంతా వీడికి రాసి ఇచ్చేసినా, నా బ్యాంకు ఎకౌంటు అంతా వీడికి స్వాధీనం చేసినా, ప్రపంచములో ఎవడికీ లేని పేరు ప్రఖ్యాతులు వీడికి వచ్చినా వాడు వైరాగ్యమార్గం విడిచిపెట్టి బయటకు రాడు అని చెప్పాడు. వాడు రామకృష్ణుడు. మధురబాబుతో రామకృష్ణుడు ఏమన్నాడు అంటే నీ బలహీనతలు ఏమిటో నాకు తెలుసు నీ బలహీనతలు అన్నీ కలుపుకొనే నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. నీ లోపల పాపం ఉండవచ్చు. నువ్వు పాపము లేనిస్థితికి వచ్చేయాలి అన్నాడు. అది హ్యూమన్లవ్ కాదు, అది డివైన్ లవ్. నా దయలేకుండా నా మాయను ఎవరూ జయించలేరు, అసలు మాయ మీకు దారి ఇవ్వదు, గమ్యానికి వెళ్లే మార్గము కూడా మీకు కనబడదు అని పరమాత్మ చెప్పాడు. కర్తవ్యం పట్ల ఆసక్తి వద్దు. కర్తవ్యం గురించి ఆలోచించకపోయినా వచ్చేది వస్తుంది. అది మీకు తెలియక కర్త చేసి దాని ఫలితం గురించి ఆలోచించి మీ తలకాయ పాడుచేసుకొని పునర్జన్మలు పెంచుకొంటున్నారు. తుకారామ్ ఏమీ చెప్పాడు అంటే నేను ఎవడను అని విచారణ చేసి ఆ నేనును పోగొట్టుకొనే వారు ఉండవచ్చు. పాండురంగడిపట్ల నాకు ఉన్న ప్రేమభావనలో, దివ్యభావనలో దేహగతమైన నేను నాకు తెలియకుండానే పోయింది, అది ఎప్పుడు పోయిందో నాకు తెలియదు అన్నాడు. వాడు తుకారామ్. ఈశ్వరుడు అంతర్యామి. మనలో ఏ తలంపులు ఉన్నాయి, ఏ బలహీనతలు ఉన్నాయి అని చూస్తాడు. నీకు లోపల బేధభావన ఉన్నప్పుడు అబేధస్థితి ఎందుకు ఇస్తాడు, ఇవ్వడుకదా. నీకు ఏదైనా ఇవ్వవలసి వస్తే ఆ యోగ్యత నీకు ఉన్నప్పుడు ఏమీ అనుమానించకుండా ఇచ్చేస్తాడు. భగవంతుడికి పక్షపాతం ఏమీలేదు.

ఒకసారి రామకృష్ణుడు, ఆయన మేనల్లుడు గంగానదిలో స్నానం చేసి వస్తున్నారు. దారిలో బెంగాల్ గవర్నర్ గారి ఇల్లు ఉంది. రామకృష్ణుడు తలవంచుకొని వచ్చేస్తున్నారు. మేనల్లుడు గవర్నరుగారి మేడను చూసి మావయ్యా, మావయ్యా నువ్వు అక్కడ ఆగు, ఇక్కడ ఉన్న అందాలు చూడకుండా వెళ్లిపోతున్నావు అన్నాడు. అదంతా చూసాను, ఈ మేడలు,

గవర్నరు పదవులు ఇవన్నీ మూడు రోజుల ముచ్చట. ఇటువంటి ఆకర్షణలలోనికి వెళ్ళవద్దు. నీకు ఉన్నదేదో నీకు ఉంది. నువ్వు పొందేది ఏదో పొందుతున్నావు, దానితో సంతృప్తిపడు. ఆ గవర్నరుగారి మేడ గొడవ నీకు ఎందుకురా వచ్చేయి అని రామకృష్ణుడు చెప్పాడు. అంటే దాని అర్థం ఏమిటి అంటే ఈ మేడలు చూసి, మిద్దెలు చూసి, డాంబికం మనుషులను చూసి నువ్వు మోహపడవద్దు. ప్రపంచాన్ని చూసి నువ్వు మోహపడుతూ ఉంటే నీ మనస్సుకు అంతర్ముఖస్థితి రాదు. ఈ ప్రపంచంలో దేనిని చూసి మోహపడవద్దు, అది సత్యంకాదు, అది స్వప్నసమానము. రామకృష్ణుడు ఏమి చెప్పాడు అంటే మనం నేను, నేను అంటున్నాము కదా నువ్వు ఏదైతే నేను, నేను అని అంటున్నావో ఆ నేను నేను కాదని తెలిసేవరకూ నీకు బ్రాహ్మీస్థితి కలుగదు అని చెప్పాడు. రామకృష్ణుడు చెప్పిన ఈ మాటను మనం రోజూ మననం చేసుకోవాలి.

అవతారపురుషులతోటి, యోగులతోటి సంబంధం లేకుండా డైరెక్టుగా హృదయంలో ఉన్న సద్వస్తువును ధ్యానం చేసి దానిని పొందినవారు కొంతమంది ఉన్నారు. కాని దేహబుద్ధి ఉన్నవారు నామరూపాలను విడిచిపెట్టి డైరెక్టుగా లోపల ఉన్న వస్తువును ధ్యానం చేసి దానిని పొందటం చాలాకష్టం. అందుచేత ఎవరో ఒక అవతారపురుషుని తీసుకొని ఆయన నామాన్ని జపిస్తూ ఆ రూపాన్ని ఆరాధిస్తూ ఉంటే నీకు నిజం తెలియకపోయినా వారికి నిజం తెలుసుకాబట్టి ఆ నామరూపాలు నిన్ను సత్యం వైపుకు గైడ్ చేస్తాయి. మీరు ఏ దేవుడిని ఆరాధిస్తున్నారు, ఏ మార్గంలో ప్రయాణం చేస్తున్నారు అనేది ముఖ్యం కాదు. నదులు ఎన్ని వంకరలు తిరిగి వెళ్ళినా, నిదానంగా వెళ్ళినా సముద్రంలో కలిసేటప్పడు నువ్వు నాలో చేరకు అని సముద్రం చెప్పదు, అన్ని నదులు సముద్రంలోనే కలుస్తాయి. అలాగే మీరు ఏ మార్గంలో ప్రయాణం చేసినా నాలోనే ఐక్యమవుతారు అని పరమాత్మ చెబుతున్నాడు. నేను చెప్పిన మాటల యందు సందేహము పెట్టుకోవద్దు. నమ్మినవారికి సామ్యు, నమ్మనివారికి దుమ్ము.

కృష్ణుడిని వెన్న దొంగ అంటారు అంటే వెన్నపూసను దొంగిలించి తినేస్తాడు. వెన్నపూస తెల్లగా, మృదువుగా, స్వచ్ఛంగా ఉంటుంది. నీ మనస్సు కూడా వెన్నపూస అంత మృదువుగా, స్వచ్ఛంగా అయితే నీ మనస్సును మింగేసి నా స్వరూపాన్ని ఇస్తాను అని చెప్పటం. రాధ కృష్ణుడిని ఎలా ప్రేమించిందో అలా మనం ప్రేమిస్తే మన మనస్సు వెన్న అవుతుంది. అక్కడ భౌతిక కారణాలు ఏమీలేవు, ఆధ్యాత్మిక కారణాలు ఏమీలేవు. ఈ లోకానికి గాని పరలోకానికి గాని సంబంధించిన కోరికలు ఏమీలేవు. భగవంతుడిని భగవంతుడి కోసమే ప్రేమించింది రాధ. అలా ప్రేమించగలిగితే నీవుకూడా ఈశ్వరుని స్వరూపాన్ని పొందుతావు. అక్కడ భౌతిక



వాంఛలు ఏమీలేవు, మోక్షం కావాలి అనే కోరిక కూడా లేదు. అంటే మోక్షానికి కూడా సన్యాసం చెప్పేయాలి, అది డివైన్ లవ్. కామం అడుగుతుంది కాని ప్రేమ ఏమీ అడగదు. రాధ కృష్ణుడి దగ్గర నుండి ఎప్పుడూ ఏదీ ఆశించలేదు. నీ బుద్ధిని నాయందే ఉంచు అంటే ప్రకృతి వైపుకు వెళ్ళనివ్వకు. కంచంలో అన్నం తినేసి కంచాన్ని ఒక ప్రక్కన పెట్టేస్తాము కాని కంచాన్ని నెత్తిమీద పెట్టుకొని తిరగము. అలాగే నీకు ఏదైనా పని ఉన్నప్పుడు బుద్ధిని ఉపయోగించుకో, తరువాత నీ బుద్ధిని నాయందే ఉంచు. విచారణమార్గం ద్వారా నిన్ను నీవు బాగుచేసుకొనే శక్తి లేకపోతే నీ బుద్ధిని నాకు ఇచ్చేయి బాగుచేసి పెడతాను అంటున్నాడు పరమాత్మ. నీ మనస్సును నువ్వు నిగ్రహించుకోగలిగితే నిగ్రహించుకో, లేకపోతే నన్ను ఆధారంగా తీసుకొని నీ మనస్సును నా చుట్టూ తిప్పతూ మనోనిగ్రహం నేర్చుకో. అది చేతకాకపోతే ఇది అయినా నేర్చుకో అంతేగాని రెండింటికి కాకుండా చెడిపోవద్దు. మనోబుద్ధులను ఎప్పుడైతే ఈశ్వరుడికి అర్పించామో, ఎప్పుడైతే మనోనాశనం అయిందో అప్పుడు మనం బ్రహ్మాంలోనే ఉంటాము. బ్రహ్మాంలోనే జీవిస్తాము. మనకు అడ్డు ఎవరు, మనస్సే అడ్డు. ఆ తెర తెగిపోయింది అనుకోండి మనం బ్రహ్మాంలో ఐక్యమైపోతాము. భగవంతుడు చెప్పేమాటలు నిజమూ, అబద్ధమూ అని భక్తులకు కూడా సందేహాలు వస్తాయి దానికి కారణం భగవంతుడు అసత్యం చెప్పాడనికాదు, అలా అనిపించటానికి మన మనస్సులో ఉన్న కల్పవృక్షం కారణం. మనిషికి అసాధ్యం ఉంటుంది కాని భగవంతుడికి అసాధ్యం అంటూ ఏమీ లేదు. భగవంతుడి దయ ఉంటే నువ్వు కూర్చోన్న వాడివి లేవకుండా ఈ క్షణంలోనే మోక్షం వచ్చేస్తుంది. నా మనస్సులో చాలా రుద్ధతలు ఉన్నాయి కదా నాకు ఎలా మోక్షం వస్తుంది అంటే ఆయన దయ వాటినిన్నింటిని తరిమేస్తుంది. పూతనకంటే నువ్వు దుర్మార్గుడివా? పూతనకే మోక్షం ఇచ్చిన పరమాత్మ నీకు ఇవ్వడా? ఇప్పుడు మనం ఆయనను స్మరించుకొంటున్నాము. మనం ఆయనను ఎలా స్మరించుకొంటున్నామో అలాగ ఆయన స్మరణలో మనం పడితే వెంటనే మనకు మోక్షం వచ్చేస్తుంది.

సంకల్పాలు లేనివాడు యోగి, సంకల్పాలు లేనివాడు సన్యాసి. మనకు సంకల్పాలు వాసనలో నుండి వస్తున్నాయి. అంటే లోపల వాసన ఉన్నంతసేపు సంకల్పాలు వస్తూ ఉంటాయి. వాసనాక్షయం అయ్యేవరకు సంకల్పాలు రావటం ఆగవు. భగవంతుని దయవలన వాసనాక్షయం అయితేనేకాని మనకు ఆత్మజ్ఞానం కలుగదు. బ్రాహ్మీస్థితి అంటే సామాన్యం అనుకోకండి. సముద్రంలో ఎంత నీరు ఉందో అంత ఆనందం, అంత సుఖం ఒక్కసారిగా మీ హృదయంలో నుండి పొంగివచ్చి మీ సహస్రారాన్ని ముంచేస్తాయి. నీకు అర్హత లేకుండా, యోగ్యత లేకుండా, దానిని లిఫ్ట్ చేసుకొనే శక్తి నీకు లేకుండా ఇస్తే దానిని నీవు తట్టుకోలేవు, సడన్ గా చచ్చిపోతావు. అందుచేత ఆ అర్హత, యోగ్యత మీకు ఎప్పుడు వస్తుందా అని

భగవంతుడు వెయిట్ చేస్తున్నాడు. కాని భగవంతుడు బ్రాహ్మీస్థితిని మాకు ఇవ్వటంలేదు అని మీరు గోలచేస్తున్నారు. శరీరము చనిపోయేటప్పుడు నేను చనిపోతున్నాను, నేను చనిపోతున్నాను అనుకుంటాము అంటే చావు చేతిలో మనం ఓడిపోతున్నాము. నీ శరీరము చనిపోయేలోపులో ఆ చావు నీ చేతిలో ఓడిపోవాలంటే శరీరం చనిపోయిన నేను చనిపోవటం లేదు అనే అనుభవం నీకు రావాలి. నీవు బ్రాహ్మీస్థితి పొందినప్పుడు శరీరము చనిపోయినా ఏదోపోతోంది అని నీకు అనిపించదు. ఎందుచేతనంటే అప్పుడు నీవు నీవుగా ఉంటావు. నిన్ను నీవు తెలుసుకో అని అందరి దగ్గర మీరు అంటారు. అంటే ఎవరిని తెలుసుకోమంటారు అని ఒకరు భగవాన్ అడిగారు. నువ్వు ఏదిగా ఉన్నావో దానిని తెలుసుకో. నువ్వు దేహము అనుకున్నప్పుడు బ్రహ్మమే మనస్సు అనుకున్నప్పుడు బ్రహ్మమే ఇంద్రియాలు అనుకున్నప్పుడు బ్రహ్మమే. నువ్వు అనుకునేది నువ్వు కాదు. నువ్వు ఏదిగా ఉన్నావో అది నీకు తెలియటంలేదు. సాధన చేసి నువ్వు దానిని తెలుసుకో.

నీరు పల్లానికి ప్రవహిస్తుంది. మీలో క్షమాగుణం ఉంటే జ్ఞానం మీలోనికి ప్రవహిస్తుంది. క్షమ అనేది గొప్పగుణం. క్షమించే గుణం ఉంటే నీకు వచ్చే లాభం ఏమిటి అంటే జరిగిపోయిన సంఘటనలు అన్నీ మరిచిపోతారు. జరిగిపోయిన సంఘటనలు మరచిపోండి. భవిష్యత్ గురించి గాలిమేడలు కట్టుకోకండి. వర్తమానకాలంలో సజీవముగా జీవించండి అని చెబుతారు. రాముడికి క్షమాగుణం ఉండేది. తనకు ఎవరు ఎంత అపకారము చేసినా క్షమించే వాడు. రాముడు, కృష్ణుడు యుద్ధాలు చేసినట్టు కనిపిస్తారు. కాని వారికి ఎక్కడా వైరభావన లేదు. ఒకవేళ ఎవరినైనా ఎప్పుడైనా శిక్షించినా వారిని ఉన్నతస్థితికి తీసుకొని వెళ్ళటానికే శిక్షించటం కాని అక్కడ వ్యక్తిగతమైన రాగద్వేషాలు ఏమీ లేవు. మనలాగే వ్యక్తిగతమైన రాగద్వేషాలు ఉంటే వారు దేవతలు ఎలా అవుతారు.

కొంతమందిని చూస్తూ ఉంటే వారికి మనపట్ల ద్వేషం ఉందని తెలుస్తూ ఉంటుంది. వారు ద్వేషిస్తున్నారు అని మీరు తిరిగి ద్వేషించకండి. ఇవన్ని భగవంతుడు కోసం వదులుకోండి. వారు నిన్ను శత్రువు అనుకోవచ్చు నువ్వు మటుకు వారి పట్ల మైత్రీభావన కలిగి ఉండు. మీరు ఎవరిని నా విరోధులు అని అనుకోవద్దు. అలా అనుకుంటే వారే ఎక్కువగా జ్ఞాపకం వస్తారు. అప్పుడు భగవంతుణ్ణి మరచిపోతారు. అంటే మీరు మాయలో పడిపోతున్నారు. సహనం పెరుగుతూ ఉంటే హృదయం యొక్క లోతులు పెరుగుతాయి. హృదయం యొక్క లోతులు పెరుగుతూ ఉంటే పరమాత్మ యొక్క స్వర్ణ మనకు తెలుస్తూ ఉంటుంది. సాధ్యమైనంత వరకూ సర్వజీవుల పట్ల కంపేషన్ కలిగి ఉండండి. భగవంతుడిని పొందటానికి మనం ఏదో

మార్గంలో ప్రయాణిస్తున్నాము అనుకోండి ఇతరులు ఇంకో మార్గం గురించి చెప్పవచ్చు. అలాగని వారితో విరోధము పెట్టుకోనక్కరలేదు. ఆ మార్గం మనకి నచ్చకపోతే వదిలేయటమే. ప్రారబ్ధాన్ని బట్టి ఒకోసారి నీకు దుఃఖం వస్తుంది. ఒకోసారి సంతోషం వస్తుంది. ఈ రెండూ బయటగొడవలు. బయట నుండి వచ్చే గొడవలను బయటే వదిలేయండి, లోపలికి తీసుకోవద్దు. కొంతమంది సంతోషం వస్తే పొంగిపోతారు. దుఃఖం వస్తే కుంగిపోతారు. వారు మనస్సును బేలస్సు చేసుకోలేరు అనుకోండి వారికి బ్రాహ్మీస్థితి రాదు అని పరమాత్మ చెప్పుతున్నాడు. మీ ప్రారబ్ధంలో ఏది ఉంటే అది వస్తుంది ప్రారబ్ధంలో లేనిది ప్రయత్నం చేసినా రాదు. మీకు కొంతమందికి 400 కోట్లు ఉన్నా సంతృప్తి ఉండదు. సంతృప్తి లేకపోతే ఆ మనిషికి సుఖం లేదు. మీకు సంతృప్తి అనే గుణం లేకపోతే మీ మనస్సుకి లోచూపురాదు. మనస్సుకు లోచూపు రాకపోతే ఇంక ఆత్మజ్ఞానం కలుగదు. మీరు ఎక్కవ ధనవంతులతో పోల్చుకోవద్దు. ధనవంతుల వలన ఏదో ఉపకారం ఉంటుందని మీరు అనుకోకండి. ఎవరో కొద్దిమంది మంచివారు ఉండవచ్చు. ఒంటిను సూది బెజ్జములో నుండి పంపవచ్చునుగాని ధనవంతులను స్వర్గలోకములోనికి పంపలేము అన్నాడు ఏసు. నువ్వు ధనానికి, దైవానికి ఒక్కసారి పాలేరుగా ఉండలేవు. అంటే ధన పిశాచం ఉన్నవాడు దైవాన్ని ప్రేమించలేడు. దైవము యందు ప్రేమ ఉన్నవాడు వచ్చిన దానితో సంతృప్తి పడతాడు. ఇంకా రావాలి అనే తలంపు వాడికి రాదు.

మీలో మంచి గుణాలు ఉన్నాయి అనుకోండి నాకు మంచి గుణాలు ఉన్నాయి అని మీరు అనుకుంటూ ఉంటే మీరు పతనమైపోతారు. ఎందుచేతనంటే అలా అనుకోవటం వలన ఎదుటివారిలో ఉన్న చెడ్డ గుణాలు మీకు కనిపించటం ప్రారంభిస్తాయి. అప్పుడు వారి కంటే నేనే గొప్పవాడిని అని మీరు అనుకుంటారు. అప్పుడు అహంకారం పెరిగిపోతుంది. అంతకుముందు సంపాదించిన జ్ఞానం ఉంటే అది కూడా ఊడిపోతుంది. మీరు పతనమౌతారు. కొంతమంది దేవుని గురించి చెప్పితే శ్రవణం చేసి బయటకు వెళ్ళిన తరువాత దేవుడు లేడు అంటే అదే నిజమని నమ్మేవారు ఉన్నారు అటువంటి వారు దేనికీ పనికిరారు. అంటే వారికి ఒక కృతనిశ్చయం లేదు. నిర్మలబుద్ధి ఉంటేనే కాని బుద్ధికి క్లాబీ రాదు. అందుచేత నిర్మలమైన బుద్ధి ఉండాలి, నిశ్చలమైన బుద్ధి ఉండాలి.

రాధలో గొప్పతనం ఏమిటి అంటే ఆవిడకు కృష్ణచింతనేకాని విషయచింతన ఎలాగ ఉంటుందో తెలియదు. అంటే విషయచింతన వచ్చాక అది కంట్రోల్ చేసుకోవటం కాదు, విషయచింతన అసలు ఎర్రై అవ్వలేదు. ఆవిడ రాధ. నిరంతరము కృష్ణుడు గురించి

ఆలోచించేటప్పుడు ఇంక విషయచింతన ఏమి ఉంటుంది. రాధ యొక్క ప్రేమ అలౌకికమైనది, అభౌతికమైనది. అక్కడ లోకానికి సంబంధించిన గౌరవాలు, మర్యాదలు ఇటువంటివి ఏమీ కనబడవు. మనకు ప్రకృతి గుణాలు ఉన్నాయి కాబట్టి మనం సమానముగా ప్రేమించలేము. మీ భర్తని కూడా మీరు ఒకోసారి ప్రేమిస్తారు, ఒకోసారి వీడు దొరికాడు ఏమిటి అనుకుంటారు. అంటే మనసులో దూరంగా ఉంటారు. మనకు ప్రేమ ఉన్న దానిలో హెచ్చుతగ్గులు ఉంటాయి. కాని రాధ యొక్క ప్రేమ అటువంటిది కాదు. అది డివైన్ లవ్. ఆ ప్రేమకు ముగింపులేదు. దానికి మోక్షముతో కూడా సంబంధం లేదు. నీ హృదయములో ఈశ్వరుడు అంతర్భాగమిగా ఉన్నాడు. ఆయనను మీరు ప్రేమించండి. ఆయనకు మీరు శరణాగతి చేయండి. ఆయన ఉన్నాడా లేదా అని సందేహాలు పెట్టుకోవద్దు. ఈశ్వరుని ప్రేమించేకొలది బాహ్యమైన ఆకర్షణలు అన్నీ తగ్గిపోతాయి. మనకు ఈశ్వరుడి మీద ప్రేమ ఎందుకు కలగటంలేదు అంటే దానికి కారణం దేహచింతన, లోకచింతన, విషయచింతన. విషయచింతన ఉన్నంతకాలం దేవుడు మన సమీపములోనికి రాడు. విషయచింతన తగ్గటానికే సత్పురుషుల సహవాసం, సద్బ్రంధ పఠనం అవసరం. ఈశ్వరుడిపట్ల మనకు పరిపూర్ణమైన ప్రేమ కలిగితే ఆ ప్రేమే మనల్ని ఆయన పాదాల దగ్గరకి మోసుకునిపోతుంది.

### **(సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు, 23-9-2010, హైదరాబాద్)**

ప్రియమైన ఆత్మబంధువుల్లారా,

హిందూమతానికి ప్రమాణగ్రంథాలు మూడు ఉన్నాయి. 1. భగవద్గీత, 2. ఉపనిషత్తులు, 3. బ్రహ్మసూత్రాలు. బ్రహ్మసూత్రాలు వ్రాసినవాడు వ్యాసుడు. ఋషులు శ్రవణం చేసిన విషయాలను వారు మంత్రబద్ధం చేసారు, వాటిని ఉపనిషత్తులు అంటారు. ఉపనిషత్తులు అన్నీ సమన్వయం చేసుకొని భగవంతుడు భగవద్గీత చెప్పాడు. అందుచేత భగవద్గీత అనే చిన్న పుస్తకం మీ దగ్గర కనుక ఉంటే నాలుగు వేదాలు మీ దగ్గర ఉన్నట్లే. భగవద్గీతను మనం అధ్యయనం చేసి, అర్థం చేసుకొని, ఆచరించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. గాంధీగారు భగవద్గీతను మా అమ్మ అని పలిచేవారు. చిన్నతనంలోనే మా అమ్మ పోయింది, కాని భగవద్గీత మా అమ్మలేని లోటు తీర్చింది అని గాంధీగారు చెప్పేవారు. నేను రోజూ భగవద్గీత చదవటం వలన నేను ఇబ్బందులలో ఉన్నప్పుడు, ఏమి చెయ్యాలి నాకు తెలియని పరిస్థితులలో ఉన్నప్పుడు నాకు గైడెన్స్ ఇచ్చి, నన్ను రక్షించి ఒడ్డుకు చేర్చింది భగవద్గీత అని గాంధీగారు చెప్పారు. మన మహాత్ములు యోగులు ఎవరు చెప్పినా ఆ మాటలు భగవద్గీతకు అనుగుణంగా ఉండాలి లేకపోతే వారు చెప్పిన మాటలను చాలామంది హిందువులు ప్రక్కన పెట్టిస్తారు.

దేహం యొక్క ప్రారబ్ధాన్ని బట్టి మనకు ఒకోసారి గౌరవం వస్తుంది, ఒకోసారి అగౌరవం వస్తుంది. అగౌరవం బాధపడలేక కొంతమంది నాయకులు శరీరం విడిచి పెట్టిస్తారు. గాంధీగారికి గౌరవం అయినా, అగౌరవం అయినా ఒక్కటే. సమాజం ఆయనను రాళ్ళుపెట్టి కొట్టినా, పూజించినా ఆయనకు ఏమీ పట్టించులేదు. ఆయన ప్రజలు ఎలా చెపితే అలా నడుచుకొనే మనిషికాదు. ఆయనకు భగవద్భీతే ప్రమాణం. ప్రజల వెనకాల తిరిగేవాడు లీడర్ కాదు. ప్రజలకు ఏది మంచిదో ఆలోచించి అలా లీడ్ చేసేవాడు లీడర్.

మీరు ఎన్ని పురాణాలు చదివినా, శాస్త్రాలు చదివినా వాటి సారం ఏమిటి అంటే మనస్సును నిగ్రహించుకోమనే. అందుచేత మీకు మనోనిగ్రహం లేకపోతే నేర్చుకోండి అని రమణస్వామి ఒక సందర్భంలో చెప్పారు. జీవితం ఎప్పుడూ సమానంగా ఉండదు. ఒకోసారి సుఖం వస్తుంది, ఒకోసారి దుఃఖం వస్తుంది, ఒకోసారి ఐశ్వర్యం వస్తుంది, ఒకోసారి దారిద్ర్యం వస్తుంది. ఇలా ప్రారబ్ధం ఏదో ఒకటి తీసుకొని వస్తూ ఉంటుంది. సమాజపరంగా సమస్యలు వస్తూ ఉంటాయి, కుటుంబపరంగా సమస్యలు వస్తూ ఉంటాయి, రోగాలు వస్తూ ఉంటాయి. ఇన్ని గొడవలు వస్తున్నప్పటికీ వాటిని తట్టుకొనే శక్తి ఎవరికి ఉంటుంది అంటే తన మనస్సును ఎవడైతే అదుపులో పెట్టుకొంటున్నాడో, ఎవడైతే శాంతచిత్తము కలిగి ఉన్నాడో వాడు మాత్రమే ఈ గొడవలను తట్టుకోగలడు. మనస్సును ఉద్రేకపరచకూడదు, దానిని శాంతపరచాలి. మనకాలులో ముల్లు విరిగితే ఎలా తీసుకొంటామో అలాగ మనస్సులో వికారాలు ఉంటే ఒకోదానిని, ఒకోదానిని తీసుకోవాలి. మనస్సు మన స్వాధీనంలో ఉంటే ఏ మిత్రుడు చెయ్యలేనంత ఉపకారం అది చేస్తుంది, మనస్సు మనకు విరోధంగా ఉంటే మన శత్రువులకంటే మనస్నే మనకు ఎక్కువ అపకారం చేస్తుంది. మనకు ఒక సామెత ఉంది. అనుకూలమైన భార్య దొరికినవాడికంటే, నచ్చిన ఉద్యోగం దొరికినవాడికంటే శాంతచిత్తము కలవాడు అదృష్ట వంతుడు. ఎవడైతే శాంతచిత్తము కలిగి ఉన్నాడో వాడు పరమాత్మలో స్థిరంగా ఉంటాడు.

మనం ఏ బ్రహ్మపదార్థం నుండి వచ్చామో తిరిగి అక్కడకు చేరుకోవడమే మన జీవిత గమ్యం. ఎవడైతే బ్రహ్మపదార్థంలో స్థిరంగా ఉన్నాడో, ఎవడైతే ఆ బ్రహ్మపదార్థంతో ఏకీభూతం పొందాడో వాడు ఈ సమస్యలన్నింటి మధ్య కూడా ఆత్మనే దర్శిస్తూ ఉంటాడు. అంటే వాడి మనస్సుకు ఏమీ డైవర్షన్ లేదు అని చెప్పటం. సర్వసాధారణంగా ప్రాపంచిక మనుషులకు ఏదో పదార్థాలతోగాని వ్యక్తులతోగాని, ఆస్తులతోగాని తాదాత్మ్యం ఉంటుంది. మనస్సు వాటి చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంటుంది. వాటిని దాటి మనస్సు లోపలకు వెళితేగాని ఆత్మానుభవం కలుగదు. ఇన్ని సమస్యల మధ్య పరమాత్మను దర్శించటం అందరికీ సాధ్యంకాదు. పరమాత్మతో

స్థిరపడిన వాడు మాత్రమే ఇన్ని సమస్యల మధ్యన పరమాత్మను దర్శించగలడు. సంసారము అంటే ఇంట్లో ఉన్న మనుషులు కాదు. శరీరం చనిపోతూ ఉంటుంది. తిరిగిపుడుతూ ఉంటుంది. ఈ చావుపుట్టుకలనే సంసారం అంటారు. నీ మనస్సులోకి ఏ ఆలోచనలు వస్తున్నాయో మీకు తెలుస్తూ ఉంటుంది. ఆలోచనలు విషయంలో, తలంపుల విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండండి. సమాజంలో ఏదో గౌరవంగా బతుకుతున్నాము అంటే ఇవన్నీ ఆడంబరానికి సంబంధించిన విషయాలు. శరీరం చనిపోయిన తరువాత ఇవి ఏమీ మీకూడారావు. మనస్సు నీకూడా వస్తుంది. శరీరము చనిపోయిన తరువాత నీకూడా వచ్చే మనస్సుని బాగుచేసుకోవటానికి మీరు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వటంలేదు. అశాశ్వతమైన విషయాలకి, అస్థిరమైన విషయాలకి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నారు. మరణానంతరము మీ కూడా వచ్చే మనస్సును బాగుచేసుకోవటానికి మీరు ప్రయత్నం చేయటంలేదు అంటే మీరు శాస్త్రాన్ని అధ్యయనం చేయటంలేదు. గురువు చెప్పినది శ్రవణం చేయటంలేదు. ఇలా మీరు మానవశరీరాన్ని వృధా చేసుకుంటున్నారు.

ఒక భక్తుడు రామకృష్ణుడిని వాళ్ళ ఇంటికి తీసుకొని వెళ్ళాడు. ఆ భక్తుడికి బకించంద్ర ఛటర్జికి స్నేహం. బకించంద్ర ఛటర్జి రామకృష్ణుడిని చూడటానికి ఆ ఇంటికి వచ్చాడు. బెంగాల్ సాహిత్యంలో ఆయనకు ఒక ప్రత్యేకత ఉండేది. బకించంద్ర ఛటర్జి చాలా పెద్ద రైతురు అని ఆ భక్తుడు రామకృష్ణుడికి పరిచయం చేసాడు. అప్పుడు రామకృష్ణుడు బకించంద్ర ఛటర్జిని ఏమైనా నాలుగు మాటలు చెప్పండి అని అడిగాడు. మాటలు ఏమున్నాయండి ఈ జీవకోటి అందరికి నాలుగే పనులు శుభ్రంగా తినటం, నిద్రపోవటం, లోకాన్ని ఎంజాయ్ చెయ్యటం, ప్రతీ సంఘటనకు భయపడటం అని బకించంద్ర ఛటర్జి చెప్పాడు. అప్పుడు రామకృష్ణుడు ఏమన్నాడు అంటే మనం ఏ కూర తింటే అదే తేనువు వస్తుంది. నీకు ఇంకో పని లేదా ఈ నాలుగు పనుల మధ్యలోనే ఉంటున్నావా, నువ్వు మాట్లాడే మాటలను బట్టి నువ్వు వాటి గురించే ఆలోచిస్తున్నావేమో అనిపిస్తోంది అని అంటూ ఒక గంట ఆత్మ గురించి, దైవము గురించి భోదిస్తాడు. నేను చెప్పే మాటలు అన్నీ చేదుగా ఉంటాయి. నీకు చేదుగా ఉన్నా కూడా ఈ మాటలు చెప్పాలి. మీరు బాగుపడటం ముఖ్యం. అందుచేత నేను చెప్పే మాటలు చేదుగా ఉన్నా వాటిని శ్వాలో చెయ్యి అంటే లోపలకు తీసుకో బకింబాబు అంటాడు రామకృష్ణుడు. బకింబాబు ఏమన్నాడు అంటే ఓ రామకృష్ణుడేవా నేను మీ దగ్గరకు నేర్చుకోవటానికి వచ్చాను. మీరు మాట్లాడే మాటలు పుల్లగాఉన్నా, చేదుగాఉన్నా కూడా వాటిని లోపలకు తీసుకోవటానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను అని చెప్పాడు. రామకృష్ణుడు ఏమన్నాడు అంటే మీరు ఎక్కువగా దేని గురించైతే మాట్లాడుతున్నారో అదే చింతిస్తున్నారని అర్థం. మనస్సు

ఏది చింతిస్తోందో మీకు తెలియకుండా అది అయిపోతుంది. అందుచేత మీకు వచ్చే ఆలోచనల విషయంలో, సంకల్పాల విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండండి.

మనం ప్రపంచముతోటి ఎంతవరకూ ఉండాలో అంతవరకే ఉండాలి కాని అతిగా ఉండకూడదు. ఎవడైతే కష్టంలో, సుఖంలో, లాభంలో, నష్టంలో పరమాత్మనే దర్శిస్తున్నాడో వాడే ముక్తిని పొందుతాడు. కొంతమందికి ప్రతీ చిన్న విషయానికీ రియాక్షన్ వచ్చేస్తుంది. కారణం తెలియదు. యాక్షన్ మంచిదేకాని, రియాక్షన్ మంచిదికాదు. మీరు ప్రతీ చిన్న విషయానికీ రియాక్టు అవుతూ ఉంటే యాక్షన్ తగ్గిపోతుంది. అందుచేత మీరు చేసుకొనే పనులు శ్రద్ధగా చేసుకోండి. ప్రతీ దానికీ రియాక్టు అవ్వవద్దు. మనస్సులో వికారాలు లేకుండా ఉండండి. పునాది లేకుండా ఇల్లు కడితే ఎలాగ ఉంటుందో ఇంద్రియనిగ్రహం, మనోనిగ్రహం లేకుండా ఆత్మానుభవం సంపాదించటం అలాగే ఉంటుంది. అందుచేత ఇంద్రియనిగ్రహం, మనోనిగ్రహం ఈ రెండూ మీరు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. దీనికి మీరు ఆహారం విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండాలి. శ్రవణం చేసే విషయాలలో జాగ్రత్తగా ఉండాలి. మన పని ఏదో చూసుకొంటూ మిగిలిన టైమును పరమాత్మను తెలుసుకోవటానికీ ఉపయోగించుకోవాలి. ఆహారం, విహారం ఈ రెండింటిలో మోడరేట్ గా ఉండాలి. మీరు నోటితో ఈశ్వరుడు గురించి మాట్లాడటమే కాదు, చేతులతోటి కూడా ఈశ్వరుడు సంతోషించేపనులు చేయండి. చెయ్యవలసిన పనులు చేస్తూ ఉండాలి, చెయ్యకూడని పనులకు దూరంగా ఉండాలి. చెయ్యవలసిన పని చెయ్యకపోయినా, చెయ్యకూడని పనులు చేసినా కూడా మనకు దోషము వస్తుంది. ఏది విధి ఏది నిషేధం అది భగవద్గీతలో భగవంతుడు వివరంగా చెప్పాడు.

ఒకో మనిషికి ఒకో బలహీనత ఉంటుంది. అందరి మనస్సు ఒకచోటకీ వెళ్ళదు. ఒకో మనస్సు ఒకోచోటుకీ వెళ్ళిపోతూ ఉంటుంది. ఆ అలవాటు జన్మాంతరములోనుండి వస్తుంది. మనస్సు ఏదో విషయాల మీదకు పరిగెడుతూ ఉంటుంది. ఏ విషయం మీదకు అయితే మీ మనస్సు వెళుతోందో అక్కడనుండి దానిని ఉపసంహరించాలి. దానికి వైరాగ్యం అవసరం. రమణమహర్షిగారు నేను ఎవడను అనే విచారణ చెప్పారు. మనకు నేను అనే తలంపు ఉంది. ఈ నేను అనే తలంపు ఎక్కడ నుండి ఉదయించి వచ్చిందో అక్కడకు దానిని ఉపసంహరించాలి. అది బ్రహ్మములోనికి వెళ్ళి లయమైన తరువాత ఈ నేను నేను కాదు బ్రహ్మమే నేను అనే సంగతి అనుభవములోనికి వస్తుంది. పక్షి ఎగరటానికీ రెండు రెక్కలు ఎలా అవసరమో అలాగ మన ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి వివేకము, వైరాగ్యము అవసరము. మనకి చాలా విషయాలలో దుఃఖం రావటానికీ వైరాగ్యం లేకపోవటమే కారణం. మనకు తగినంత

డిటాచ్మెంట్ లేదు. ఎటాచ్మెంట్ బంధం, అదే పాపము. మనకి మరణాన్ని తీసుకువచ్చేది కూడా అదే. ఎటాచ్మెంట్ లేనివాడు ఎవడూ తప్ప చెయ్యడు. మనం ఏదైనా పాపం చేస్తున్నాము అంటే దానికి ఎటాచ్మెంట్ కారణం. కొంతమంది ఇంట్లోవారి గురించి బెంగపెట్టుకొని చనిపోతూ ఉంటారు. వారు పాడైపోతే వీళ్ళు చావటం ఏమిటండి అంటే మీకు వైరాగ్యం లేకవారిని వదలలేకపోతున్నారు. మనిషికి ఎంతోకొంత వైరాగ్యం లేకపోతే వాడు ఎందుకూ పనికిరాడు. అందుచేత డిటాచ్డ్ ఎటాచ్మెంట్ ఉండాలి. అంటే మన డ్యూటీ మనం చేయాలి గాని లోపల వాళ్ళకి మనకి సంబంధం ఉండకూడదు. వారి ప్రారబ్ధాన్ని బట్టి ఈ లోకంలోనికి వచ్చారు. తరువాత బయటకు పోతారు. మన ప్రారబ్ధాన్ని బట్టి మనం ఈ లోకంలోనికి వచ్చాం. మనం కూడా బయటకు పోతాము. మీ డ్యూటీ చేస్తూ వారికి మంచి చెప్పాలి. వింటే వింటారు లేకపోతే పోతారు. ఇక్కడ భగవంతుడు చెప్పేది ఏమిటి అంటే బెంగలు పెట్టుకొని మీరు పాడవ్వవద్దు. బెంగలు వదిలేయండి. వివేకాన్ని కాపాడుకొంటూ ఉంటే నెమ్మదిగా మీకు ఇంద్రియజయం కలుగుతుంది.

సాధ్యమైనంతవరకు మీ మనస్సులో వికారాలు లేకుండా చూసుకోండి. మీకాళ్ళమీద మీరు నిలబడటానికి చూసుకోండి. ఎవడో మిమ్మల్ని మంచివాడు అంటే నేను మంచివాడిని అనుకోవటం, చెడ్డవాడు అంటే నేను చెడ్డవాడిని అనుకొని ఆ మాటలతో కలిసిపోవద్దు. మీకు సొంత ఆలోచన ఉండాలి. భగవంతుడు మీకు బుద్ధిని ఇచ్చాడు కదా ఆ బుద్ధితో ఆలోచిస్తే విషయం మీకు తెలుస్తుంది. మీకు ధైర్యం ఉంటే మీ బుద్ధే మనస్సును కంట్రోల్ చేస్తుంది. అందుచేత బుద్ధిని మీరు జాగ్రత్తగా కాపాడుకోండి. మట్టి, రాయి, బంగారం ఇవి మూడు పంచభూతాలతో తయారయ్యాయి. మట్టికి రాయికి బేధం చూడకపోవటం తేలికేకాని రాయిని బంగారాన్ని మనం సమానంగా చూడలేము. బంగారానికి ఎక్కువ విలువ ఇస్తాము, రాయికి తక్కువ విలువ ఇస్తాము. ఆత్మదర్శనం పొందినవాడు ఎంత దూరం వెళతాడు అంటే మట్టికి రాయికి తేడా ఎలా చూడడో అలాగే రాయికి బంగారానికి కూడా తేడా చూడని స్థితికి వచ్చేస్తాడు. అది రామకృష్ణుడిలో కనబడుతుంది. రామకృష్ణుడు మట్టిని, రాయిని, బంగారాన్ని చేత్తో పట్టుకొని గంగానదిలో విడిచిపెట్టేవాడు. మట్టిని గంగానదిలో విడిచి పెట్టినప్పుడు తన మనస్సు ఎలా ఉంది, బంగారాన్ని విడిచిపెట్టినప్పుడు తన మనస్సు ఎలా ఉంది దానికి ఏమైన చింతన వస్తోందా అని చూసుకొనేవాడు. మట్టిని విడిచిపెట్టినప్పుడు ఆయన మనస్సు ఎలా ఉందో బంగారాన్ని విడిచిపెట్టినప్పుడు కూడా అలాగే ఉండేది. వాడు రామకృష్ణుడు. యోగీకి మట్టిని, రాయిని, బంగారాన్ని సమానంగా చూసే శక్తి కలుగుతుంది. చివరకు వాడికి చనిపోవటానికి,



బతికి ఉండటానికి బేధం పోతుంది. శరీరం ఉన్నప్పుడు ఎలా ఉన్నామో, శరీరం పోయిన తరువాత కూడా అలా ఉంటాము అనే అనుభవం వాడికి కలుగుతుంది.

మనం ప్రపంచానికి దగ్గరగా ఉంటాము, భగవంతుడికి దూరంగా ఉంటాము. అది పనికి రాదు. ప్రపంచంతో ఎంతవరకు ఉండాలో అంతవరకు ఉండాలికాని అతిగా ఉండకూడదు. రజోగుణంలోనుండి కొన్ని వికారాలు వస్తూ ఉంటాయి, ఆ వికారాలను తగ్గించుకోవటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. రజోగుణం, తమోగుణాలను స్లోగా, స్టేడిగా తగ్గించు కొంటూ రావాలి. రామకృష్ణుడికి చదువు లేదు, కాని ప్రపంచంలో ఇంత ఖ్యాతి పొందటానికి కారణం అసలు ఆయనలో కల్పషం లేదు, కపటం ఏమిటో ఆయనకు తెలియదు. కల్పషం లేకుండా జీవించటం నేర్చుకోవాలి. మనం జీవితంలో ఒకటి ఆలోచిస్తాము, ఒకటి మాట్లాడతాము, వేరొకటి చేస్తూ ఉంటాము. అంటే మనకు త్రికరణశుద్ధి లేదు. నువ్వు ఏదైతే ఆలోచిస్తున్నావో అదే మాట్లాడుతూ ఉండు, ఆ మాట్లాడేదే చేస్తూ ఉండు. అలా జీవిస్తూ ఉంటూ నెమ్మదిగా లోపల పవిత్రులం అవుతాము. లోపల పూర్ణులమీ లేకుండా పెర్ఫెక్షన్ వచ్చే సమస్యలేదు. భగవద్గీతలో లిపిటెడ్ గా చెప్పిన విషయం ఏమిటి అంటే బయటకారణాల వలన ఏ సంతోషం వచ్చినా అది అంతా దుఃఖంగా మారిపోవును. ఎందుచేతనంటే ప్రపంచంలో ఏ విషయంలోను సుఖంలేదు, అది దుఃఖాలయం. అది నిత్యంకాదు, అది అనిత్యం. అయితే ఏది సత్యం, ఏది అసత్యం అనివిభజించుకొనే వివేకం మనకు ఉండాలి. మీకు అన్ని అవకాశాలు బాగా ఉన్నాయి అనుకోండి, బాడికి అన్ని కంఫర్టు ఉన్నాయి అనుకోండి, మైండుకు కంట్రోలు లేకపోతే మీరు సుఖపడరు, మీ జీవితంలో దుఃఖం మిగులుతుంది. బాడి కంఫర్టుకంటే మైండ్ కంట్రోలు చాలాముఖ్యం. అందుచేత మాకు అన్నీ ఉన్నాయి, రోజులు బాగా వెళ్లిపోతున్నాయి అనుకోవద్దు. మీ మైండ్ ఎంతవరకు కంట్రోల్ లో ఉందో అది జాగ్రత్తగా చూసుకోండి.

సాధారణంగా మనుషులకు రజోగుణం ఎక్కువగా ఉంటుంది. బయట పరిస్థితులతో తాదాత్మ్యం పొందటంవలన రజోగుణం పెరిగిపోతుంది. పరిస్థితులు మీకు అనుకూలంగా ఉన్నా, ప్రతికూలంగా ఉన్నా ప్రశాంతమైన మనస్సు కలిగి ఉండాలి. మీ గమ్యం బ్రహ్మం అయి ఉండాలి. మీరు శివుడిని ఆరాధించినా, విష్ణువును ఆరాధించినా ఏదో గేటుద్వారా మీరు బ్రహ్మంలోనే ప్రవేశించాలి. రజోగుణం, తమోగుణం మనం ప్రయాణించే మార్గాలను తప్పించేస్తాయి. మనలను గమ్యానికి వెళ్లనివ్వవు. సత్యగుణం కూడా గుణమే అయినప్పటికీ సత్యం వైపుకు మనకు దారి చూపిస్తుంది. మనం ఎప్పుడైనా సుఖాలు, సంతోషాలు అనుభవిస్తున్నాము. మీ పరిస్థితులు అన్నీ బాగా ఉన్నప్పుడు మీకు సుఖంగా ఉన్నట్లు అనిపిస్తుంది కాని అందులో అసలు క్వాలిటీ ఏమీ ఉండదు. క్వాలిటీ ఉన్న సుఖం ఎలా ఉంటుంది అంటే

అది మీకు ఒకసారి అందితే ఇంక దానికి ముగింపులేదు. అది ఉత్తమసుఖం అది సామాన్య మానవులు పొందే సుఖం కాదు. ఉత్తమసుఖం బాహ్యపరిస్థితుల మీద, వ్యక్తులమీద, సంఘటనల మీద ఆధారపడి ఉండదు. అది స్వతంత్రమైన సుఖం. ఉత్తమ సుఖం ఎవడు పొందుతాడు అంటే ఎవడికైతే కల్పషంలేదో, బ్రహ్మాంతో ఎవడైతే ఏకీభావం పొందటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాడో, రణోగుణంలో నుండి వచ్చిన వికారాలను తొలగించుకోవటానికి ఎవడైతే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడో, తన శాంతిని ఎవడైతే కాపాడుకొంటున్నాడో అట్టి యోగికి మాత్రమే ఈ ఉత్తమసుఖం అందుతుంది కాని సామాన్యులు దీనిని అందుకోలేరు. ఈ ఉత్తమసుఖాన్ని పొందిన తరువాత మనస్సు యొక్క వాండరింగ్ ఆగిపోతుంది, అది మృతమనస్సు అయిపోతుంది, అప్పుడు మనస్సు లేని స్థితికి వెళ్ళిపోతాడు.

మన హృదయంలో సుఖసముద్రం ఉంది. బయట సముద్రంలో ఎంత వాటర్ ఉందో ఆధ్యాత్మిక హృదయంలో అంత సుఖం, ఆనందం ఉంది. కాని అది మన సహస్రారానికి అందటంలేదు. హృదయానికి, బ్రెయిన్ కు మధ్య ఒక అమృతనాడి ఉంటుంది, అది ఎప్పుడూ మూసుకొని ఉంటుంది. మనం త్రికరణశుద్ధిగా సాధన చేస్తూ ఉంటే ఆ ఒత్తిడికి అది తెరుచు కుంటుంది, అప్పుడు లోపల ఉన్న సుఖసముద్రం పొంగి వచ్చి మీ సహస్రారాన్ని ముంచేస్తుంది. పుస్తకాలు చదవటం వలన అది తెలియదు. అది మనకు అనుభవంలోనికి రావాలి. అమృత నాడి ఓపెన్ అవ్వాలి అంటే దానికి మన సాధన ఒక్కటే సరిపోదు. ఈశ్వరుని దయ ఉండాలి. గాంధీగారు ఒకమాట అంటూ ఉండేవారు. నన్ను అప్పుడే మహాత్ముడు అనకండి. నాకు ఎవడైనా ఎంత అపకారం చేసినా, నా శరీరంలో నుండి ప్రాణాన్ని వేరు చేసినా కూడా వాడి మీద నాకు ద్వేషబుద్ధి కలగకూడదు. అప్పుడు మాత్రమే నేను మహాత్ముడు అనే శబ్దానికి అర్హుడను అవుతాను అని చెప్పారు. మహాత్ముడు అయ్యేవరకు మనిషి దురాత్ముడిగానే ఉంటాడు.

యోగయుక్తుడు అంటే తనలో ఉన్న బ్రహ్మపదార్థంతో ఏకమైన వాడు. వాడు మాత్రమే సమాన దృష్టిని కలిగి ఉంటాడు. మనుషులు వారి గుణాలను బట్టి రకరకాలుగా మారుతూ ఉంటారు. యోగయుక్తుడు అక్కడ శరీరాలను చూడడు, వారి గుణాలను చూడడు అంతర్యామిగా ఉన్న నారాయణుడినే దర్శిస్తూ ఉంటాడు. మీరు యోగయుక్తులు అవ్వలేరు అనుకోండి మీ మనస్సు ఆత్మలో లయం కాలేదు అనుకోండి. మీరు ఎంత ప్రయత్నం చేసినా అనాత్మ విషయాలను చింతించకుండా మీ మనస్సును ఆపుచేయలేరు. మనం ఎటువంటి వారము అంటే మనకు దుఃఖం వస్తే బాధ వస్తే అందరికీ పంచిపెడతాము కాని ఇతరుల

బాధలను మనము తీసుకోము. అది దురాత్ముల పద్ధతి. అన్ని మతాలు కూడా గమ్యానికి చేర్చే మార్గాలే అది తెలియక మనం ఇంకో మతాన్ని విమర్శిస్తూ ఉంటాము. మోక్షసామగ్రి మన మతంలో ఏమున్నాయో అలాగే ఇతర మతాలలో కూడా ఉన్నాయి. ఎవరి మతాన్ని వారు అర్థం చేసుకొని ఆచరిస్తే సరిపోతుంది అని రామకృష్ణుడు చెప్పాడు. బుడగలు, కెరటాలు, నురుగు ఇవి అన్నీ సముద్రంలో కల్పించబడ్డాయి కాని అది కూడా వాటరే. జీవకోటి రూపంలో ఉన్నవాడు బ్రహ్మమే. అందుచేత నువ్వు మనిషిలో దేవుడిని చూడటం నేర్చుకో. ఎల్లమ్మ, పుల్లమ్మ అంటే అక్కడ వ్యక్తులుకాదు. సముద్రంలో ఉన్న నీరే నీకు నురుగుగా, కెరటంగా కనిపిస్తోంది అలాగే బ్రహ్మమే ఆ రూపాలలో కనిపిస్తోంది. అందుచేత ఆచార్యులవారు ఏమున్నారు అంటే నువ్వు కెరటాల వంక చూడకు, బుడగల వంకచూడకు సముద్రాన్ని చూడటం నేర్చుకో. మనం సముద్రాన్ని చూస్తున్నా, ఆకాశాన్ని చూస్తున్నా మన హృదయం విశాలమవుతుంది. అందుచేత వాటిని చూడటం మంచిదే. సర్వత్రా నువ్వు ఒకే వస్తువును చూడగలిగితే నీకు రాగద్వేషాలు పుట్టవు. మనం ఎక్కడకు వెళ్లి చూసినా రాగద్వేషాలు తప్ప ఈ సృష్టిలో ఏమీలేవు. ఈరాగద్వేషాలే మనలను బంధిస్తున్నాయి. అందుచేత నెమ్మదిగా రాగద్వేషాలను తగ్గించుకొంటూరావాలి.

మోక్షం అంటే విడుదల. ఎందులోనుండి విడుదల అంటే అజ్ఞానంలోనుండి, అవిద్యలో నుండి విడుదల, నువ్వు కాని విషయాలలోనుండి విడుదల, దేహభావనలోనుండి విడుదల. దేహగతమైన నేనులోనుండి ఎప్పుడైతే విడుదల పొందారో అప్పుడే మీకు మోక్షం. మోక్షం పొందినవాడికి కమింగ్ లేదు, గోయింగ్ లేదు, వాడికి లిబర్ట్ లేదు. మోక్షం అంటే ఎక్కడికో వెళ్ళటంకాదు. మోక్షం పొందినవాడు ఎక్కడికైనా వెళదామన్నా వాడు లేనిచోటు అంటూ ఉండదు, వాడు అంతా వ్యాపించి ఉంటాడు. మనకు భగవద్గీత చేతిలో ఉన్నా దాని విలువ మనకు తెలియటంలేదు. మీరు చంటిపిల్లవాడికి బంగారం ఇవ్వండి, అలా పాడేస్తాడు ఎందుచేతనంటే దాని విలువ వాడికి తెలియదు. మనకు దాని విలువ తెలియనప్పుడు భగవద్గీత కూడా అంతే. నీకు దేహం తెలుస్తోంది, మనస్సు తెలుస్తోంది, బుద్ధి తెలుస్తోంది. భగవంతుడు శాస్త్రాన్ని ఇచ్చాడు, గురువులను ఇచ్చాడు. వీటి అన్నింటినీ సమన్వయం చేసుకొంటూ, మానవజన్మను సద్వినియోగం చేసుకొని గమ్యాన్ని చేరుకోవటానికి ప్రయత్నించు. రాముడు సామాన్య మానవుడిలాగ ఉండి ప్రవర్తించాడు. ఆయన ఆచరణను ఆదర్శంగా తీసుకోండి. కృష్ణుడు ఎలా ప్రవర్తించాడో మనం అలా ప్రవర్తించకూడదు. ఆయన గోవర్ధనపర్వతం ఎత్తాడని మనం ఎలా ఎత్తగలము. కృష్ణుడి ఆచరణను మీరు ఆదర్శంగా

తీసుకోవద్దు, ఆయన టీచింగ్‌ను ఆదర్శంగా తీసుకోండి అని పెద్దలు చెబుతారు.

మనం విషయాలను చింతిస్తూ ఉంటాము. ఆత్మజ్ఞానం పొందటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. మనం కలకత్తా వెళ్ళే రైలులో కూర్చొని మద్రాసు వెళ్ళాలి అంటే ఎలా సాధ్యమవుతుంది. అలాగే విషయాలను చింతిస్తూ ఆత్మజ్ఞానం పొందటంకూడా సాధ్యంకాదు. నిరంతరం విషయ చింతన వలన చివరకు నీకు దుఃఖం మిగులుతుంది, అశాంతి మిగులుతుంది, పునర్జన్మ కారణాలు పెరుగుతాయి. మనకు దేహబుద్ధి బలీయంగా ఉంటుంది. కొంచెం జ్వరం వస్తేనే దేవుడిని మరిచిపోతాము, దేహం వైపుకు లాగేస్తుంది. గాంధీగారిని చంపేసినప్పడు హేరామ్, హేరామ్, హేరామ్ అని మూడవసారి అన్నప్పడు ప్రాణంపోయింది. జీవితం పాడుగునా ఏదైతే ప్రాక్టీసు చేసారో అదే ఆయన నోటి నుండి వచ్చింది. జీవితం పాడుగునా అభ్యాసం చేస్తేగాని మరణసమయంలో నా స్మరణరాదు అని పరమాత్మ చెప్పాడు. సంసారాన్ని సముద్రంతో పోలుస్తున్నారు. సముద్రంలో ఎన్ని విషజంతువులు ఉంటాయో, ఎన్ని సుడిగుండాలు ఉంటాయో సంసారంలో అన్ని ప్రమాదాలు, కష్టాలు ఉంటాయి. సముద్రంలో పడ్డవాడు ఒడ్డుకు రావటం ఎంత కష్టమో సంసారంలో పడ్డవాడు తరించటం కూడా అంత కష్టం. అయినప్పటికీ నాయందు విశ్వాసం ఉంచి, నిరంతరం నన్ను చింతిస్తూ ఉంటే, నాకు ఇష్టమైన పనులు చేస్తూ ఉంటే సంసార సముద్రంలో నుండి మిమ్మల్ని ఉద్ధరించే బాధ్యత నాది అని పరమాత్మ చెబుతున్నాడు. మీకు ఏది వచ్చినా అది కేవలం మీ ప్రయత్నం వలననే వచ్చింది అనుకోకండి అక్కడ ఈశ్వరుని అనుగ్రహం ఉంది. మనం నెగిటివ్ తింకింగ్‌లోనికి వెళ్ళకూడదు. ఎప్పుడూ పాజిటివ్ తింకింగ్‌లోనే ఉండాలి.

ఒక యూరోపియన్ అమ్మాయి భగవాన్ దగ్గర సెలవు తీసుకొని వెళ్ళిపోతూ మీరు ఎప్పుడూ నన్ను జ్ఞాపకం పెట్టుకోండి అని భగవాన్‌తో అంది. నువ్వు నన్ను జ్ఞాపకం పెట్టుకోంటే నేను కూడా నిన్ను జ్ఞాపకం పెట్టుకొంటాను అన్నారు భగవాన్. అప్పుడు ఆ అమ్మాయి ఏమంది అంటే మీరు దేవుడు, నేను జీవుడిని. జీవుడికి మరుపు సహజం. నేను మిమ్మల్ని మరిచిపోయినా మీరు నన్ను మరిచిపోకూడదు. ఎందుచేతనంటే మీరు దైవుడైయున్నారు అని చెప్పింది. నువ్వు చెప్పినట్టే చేస్తాము, సరిసరి అన్నారు భగవాన్. మీరు ఒకటి గుర్తుపెట్టుకోండి. భగవంతుడు ఎప్పుడైనా మనకు జ్ఞాపకం వస్తున్నాడు అనుకోండి. ఆయన మనల్ని స్మరించినప్పడు, మనకు కూడా ఆయన స్మరణలోనికి వస్తాడు, అది కూడా మన తెలివితేటలు కాదు, ఆయన దయే. భగవంతుడి యొక్క దయ లేకుండా మన తెలివితేటల వలన ఏదీ సాధించలేము. మనం పనిచేయటానికే పనికివస్తాము. నువ్వు తొందరపడటం వలన ఆ పని పూర్తి అవ్వదు. దానికి కూడా టైము రావాలి, వీటితోపాటు ఈశ్వరానుగ్రహం ఉంటేనే అది పూర్తి అవుతుంది.

## సద్గురు శ్రీ నాన్నగారి అనుగ్రహభాషణములు

అక్టోబర్ 17	నరసాపురం, తెలగ కళ్యాణమండపం
నవంబర్ 9	మురమళ్ళ, శివాలయం
నవంబర్ 14	తణుకు, క్షత్రియ కళ్యాణ మండపం
నవంబర్ 21	అరుణాచలం దీపోత్సవం
నవంబర్ 28	పాలకొల్లు, క్షత్రియ కళ్యాణ మండపం

With malice to none, Charity even unasked, and help to all creatures in thought, word and deeds, is the pious nature of good men, always.

- Mahabharatha

## భగవాన్ బోధ

“నేను చేస్తున్నాను” అనే అహంభావనతో ఏ పనిని చేపట్టవద్దు. నీ సంకల్పం వల్ల ఈ లోకంలో ఏదీ జరగదు. అసలు అహంభావనే మిథ్య కాబట్టి, నువ్వు (వ్యక్తి) అంటూ ఎవ్వరూ లేరు. ఈ రహస్యాన్ని గుర్తించుకొని ఆదిలోనే కర్మత్వాన్ని తొలగించుకో! నీ దేహాన్ని, మనస్సును సాధనంగా తీసుకొని ఒక ఉన్నతమైన శక్తి అన్ని పనులను నిర్వహిస్తోంది. అదే ‘బ్రహ్మము’.

ఇది జరిగేందని కాని, ఏదో జరగబోతోందని కాని, చింత లేకుండా వర్తమానంలో కండ్ల ఎదుట జరిగేదానికి ‘సాక్షి’ మాత్రుడిగా, తన్మయానందునిగా ఉన్నట్లయితే, వ్యక్తిభావన నశించినట్లు గుర్తు. సముద్రము-అలలు మాదిరి ఎన్ని తలంపులుదయించినా ఆత్మ లేనిదే వాటికి మనుగడ లేదుకదా! ‘ఉన్నదే ఆత్మ’ అనేడి నిశ్చయజ్ఞానం కలగాలి. భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని దర్శించకపోవడం వల్లనే భయోద్వేగాలకు లోనై దుఃఖిస్తున్నాం. శుద్ధ, అఖండ, అనంత, మౌన, దివ్య చిదాకాశమే ఈ సృష్టికి అద్భుత క్రీడారంగం!

- చావలి సూర్యనారాయణమూర్తి, టీచర్, అమలాపురం

## జాతి పిత - బాపు

మానవజాతికి భగవంతుడు ఇచ్చిన అపూర్వకానుక మోహన్ దాస్ కరంచంద్ గాంధీ. కర్మసిద్ధాంతంలో తరించటానికి ఆయన ప్రతీక. “స్వరాజ్యం-సురాజ్యం కోసం” అన్నారు. అలనాటి నైతికత, ధర్మ ప్రవర్తన, నిస్వార్థసేవ, దేశంకోసం అంకితభావన నేడు కొరవడింది. ప్రపంచం సంక్షేమంగా ఉండాలంటే వారి జీవితసందేశాన్ని హృదయాలకు పట్టించుకోవాలి. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదంలో అణిగి మణిగి బ్రతుకుతున్న అభాగ్యజీవులకు ఆత్మగౌరవాన్ని బోధించారు. “ప్రయత్నం చెయ్యని వాడు నశించి తీరుతాడు” అని వారి దైవ వాక్కు. పరిపూర్ణ పవిత్రత లేకుండా ఆ గొప్పస్థితికి చేరటం కష్టం అది లేకుంటే హింస, ప్రాంతీయ సంకుచితాలతో కూడిన అసత్యం చోటుచేసుకొంటుంది. ఆచరణ లేకుండా అధ్యయనం చెయ్యటం పరిమణభరితమైన శవంతో సమానం అక్కడ ప్రేరణ దొరకదు ఔన్నత్యం రాదు అనేది వారి ప్రఘాటవిశ్వాసం. సాధారణ జీవితం ఉన్నత ఆలోచన అనేది వారి జీవితాన్ని తరచి చూస్తే గ్రహిస్తాము. వారి బోధలు ఆకళింపుచేసుకొందాము. “ఎవరికి ఆపద వచ్చినా నాకు వచ్చినట్లే ఎంచుకొంటాను సత్యాన్ని దర్శించాలంటే ప్రేమ-అహింస పట్టుకొమ్మలు. సంతోషమే అన్ని బాధలను నశింపజేస్తుంది. సర్వం దైవాధీనమని నేను భావిస్తాను. పురుష ప్రయత్నంలో కూడా నాకు విశ్వాసం ఉంది. శీలసంపదను పెంపొందించని సాహిత్యం అడివిని కాచిన వెన్నెల. సొంత మనస్సులేని మానవుడు జీవించలేడు. నిజమైన సౌందర్యం హృదయ పవిత్రతలోనే ప్రకాశిస్తుంది. గీత నాకు తల్లి లాంటిది. ఎంత గట్టి లోహమైన తగినంత వేడిచేస్తే కరిగిపోతుంది. అలాగే అహింస అనే వేడిలో కరినాతికరినమైన హృదయమైనా కరిగిపోతుంది. నేను ప్రాతినిధ్యం వహించాలనుకొన్న ఉద్యమశక్తి ఉంటే దానికి దైవం యొక్క ఆశీస్సులు ఉంటే అది మొత్తం ప్రపంచానికి వ్యాప్తి చేస్తుంది. వివిధ ప్రాంతాల్లో భౌతికంగా నేను ఉండనవసరంలేదు. అంతర్జాతి వినేశక్తి దేవుడు నాకు ప్రసాదించాడు” అన్నారు. ఐన్ స్టీన్ “రక్తమాంసాలు గల ఇలాంటి వ్యక్తి భూమిమీద నడిచాడు అని ముందు తరాలవారు నమ్మలేరు” అన్నారు. ఆయన బోధలలో విశ్వాసంలేని మనస్సు సందేహాల పుట్ట. బాపూ “ఒక మనిషి రేపు ఏమౌతాడో తెలియని వ్యక్తి ఇంకొకరిని ఎలా రక్షిస్తాడు. భగవంతుని రక్షణ నాకు ఉంది ఒక హంతకుడు తుపాకీ గుళ్లతో నా జీవితాన్ని ముగింపచెయ్యటం నాకు సమ్మతమే. అన్నిటికీ మించి నా విధి నాకు ఊపిరి ఉన్నంతకాలం నిర్వల్లిస్తూ మరణించటమే నాకు ఇష్టం” అన్నారు. బాపూ అమరుడు మానవజాతి అభివృద్ధికి గాంధీ మార్గాలు ఆదర్శాలు. ఆయన చేసిన ప్రతీ పని ప్రపంచశాంతి సామరస్యాలకోసమే. మనం ఆయన్ని లెక్క చెయ్యలేదంటే అది మన ఖర్చు.

- సాగీరాజు రామకృష్ణంరాజు, అర్ధవరం